

Titel: Udrag fra Indøvelse i Christendom

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K12", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K12*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Anne Mette Hansen; Johnny Kondrup, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2008 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ic-kom-shoot-ic-1816.pdf> (tilgået 24. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K12

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **Eet er sandt i Philosophien, som ikke er det i Theologien** : sigter til den skolastiske lære om den dobbelte sandhed, se fx W.G. Tennemann *Geschichte der Philosophie* bd. 1-11, Leipzig 1798-1819, ktl. 815-826; bd. 8,2, 1811, s. 456ff., hvor der redegøres for striden mellem det teologiske og det filosofiske fakultet ved universitetet i Paris om forholdet mellem teologi og den aristoteliske filosofi og for den koalition, der blev opnået med kompromiset: »daß Manches in der Philosophie wahr und in der Theologie falsch seyn können, und es also eine doppelte Wahrheit gebe« (»at mangt og meget kunne være sandt i filosofien og falsk i teologien, og at der altså kunne gives en dobbelt sandhed«), s. 460. Denne teori om den dobbelte sandhed – af de konservative teologer tilskrevet Averroës (12. årh.) og hans tilhængere, averroisterne, især Siger af Brabant og Boëtius af Dacia (13. årh.), de ledende tænkere ved Paris' filosofiske fakultet – blev forkastet i prologen til den kætterfordømmelse af den radikale aristotelisme, som Paris' biskop Stefan II (Étienne Tempier) udstedte i 1277 (i 219 teser), men fik dog stor succes i skolastikkens sidste periode. Jf. *Geschichte der Philosophie* bd. 9, 1814, s. 298, hvor det om den ital. munk og filosof Thomas (el. Tommaso) Campanella (død 1639) hedder: »Er hat unstreitig Recht, wenn er behauptet, es sey eine durchaus falsche Behauptung, daß, was in der Philosophie wahr ist, es darum nicht in der Theologie sey, als wenn eine zweifache widerstreitende Wahrheit denkbar wäre; er hat auch das Wesen und Unwesen der Scholastik mit scharfen Blicken durchschaut« (»Han har ubestrideligt ret, når han påstår, det turde være en helt igennem falsk påstand, at hvad der er sandt i filosofien, at det derfor ikke kunne være det i teologien, som var en dobbelt modstridende sandhed tænkelig; med et skarpt blik har han også gennemskuet skolastikkens væsen og uvæsen«). SK kan også have kendt påstanden fra A. Günther *Der letzte Symboliker. (...) in Briefen*, Wien 1834, ktl. 521, s. 315, hvor der erindres om »die scholastische Behauptung von einer *doppelten Wahrheit*« (»den skolastiske påstand om en *dobbelt sandhed*«), if. hvilken: »Etwas philosophisch wahr und zugleich theologisch falsch, und vice versa theologisch wahr und philosophisch falsch seyn konnte« (»Noget kunne være filosofisk sandt og samtidig teologisk falsk, og vice versa teologisk sandt og filosofisk falsk«).

I trykt udgave: Bind 12 side 180 linje 7